

SCIENCE
PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences
Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

10-son (5-jild)

2025

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 10 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2025

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00- TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent;

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori;

Xolikulov Axmadjon Boymahmatovich – tarix fanlari doktori;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent;

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy xodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00- IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b.;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.;

Jabborova Charos Aminovna - iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

09.00.00- FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari doktori (DSc), Professor.

10.00.00- FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent;

Qodirova Muqaddas Tog'ayevna - filologiya fanlari nomzodi, dotsent.

12.00.00- YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b.,;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, professor;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar doktori (PhD);

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, professor;

Normatov Bekzod Akrom o'g'li — yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich — yuridik fanlar nomzodi;

13.00.00- PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari

doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD);

Bobomurotova Latofat Elmurodovna — pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

19.00.00- PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna– psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasini mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD).

22.00.00- SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00- SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar yuzasidan dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

<i>Jahongirov Burxon</i> O'ZBEKISTON VA BUYUK BRITANIYA MUNOSABATLARI	13-18
<i>Kenjayev Sardor Nurmurod o'g'li</i> AMIR TEMUR DAVRIDA MINTAQADA KATOLIK CHERKOVI FAOLIYATI	19-23
<i>Atamuratova Dilafruz Rashidovna</i> XORAZM TARIXINI O'RGANISHDA "TARJIMON" GAZETASINING AHAMIYATI	24-28
<i>Karimbayeva Salomatxon, Isxakov Bexzod Barkamalovich</i> FARG'ONA VODIYSI O'ZBEKLARI MODDIY MADANIYATIGA DOIR QARASHLAR TAHLILI	29-34
<i>Лукашова Наталья Михайловна</i> ИСТОРИЯ ТАШКЕНТА 30-Х ГОДОВ XVIII - ПЕРВОЙ ПОЛОВИНЫ XIX ВЕКА, ПРЕДСТАВЛЕННАЯ В РУССКИХ ИСТОЧНИКАХ	35-40
<i>Asadova Ra'no Baymanovna</i> 1991–2025-YILLARDA O'ZBEKISTON-HINDISTON DIPLOMATIK VA TA'LIMIY HAMKORLIGINING RIVOJLANISHI: TARIXIY ASOSLAR VA ZAMONAVIY ISTIQBOLLAR	41-44
<i>Turdimuratov Yangiboy Allamuratovich</i> ETNOIQTISODIYOT XO'JALIK FAOLIYATI SEGMENTI SIFATIDA, UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI, FUNKSIYALARI VA SHAKLLARI	45-52
<i>Tursunov Farrux G'ulomovich</i> QASHQADARYO VOHASI TOJIKLARINING HUNARMANDCHILIK TAOMILLARIDAGI O'ZGARISHLAR	53-58
<i>Mullajanova Xosiyat Yazdankulovna</i> XIX ASR OXIRIDA RUS GEOGRAFIK JAMIYATNING ILMIY TADQIQOTLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI	59-63
<i>Муминов Азизбек</i> ИСТОРИЯ ЖИЗНИ И НАУЧНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ РАФАЭЛЯ ПАМПЕЛЛИ, ПРИЕХАВШЕГО В ТУРКЕСТАН В НАЧАЛЕ XX ВЕКА	64-69
<i>Suyarov Maxmudjon Sobirjon o'g'li</i> YUNON-BAQTRIYA TANGALARIDA AYOLLAR OBRAZI – DINIY-SIYOSIY RAMZ SIFATIDA	70-74
<i>Tuyev Fazliddin Erkinovich</i> BUXORO, NAVOIY VA SAMARQAND VILOYATLARIDAGI MUZEYLARINING XORIJIY ALOQALARI	75-80
<i>Mamatqulov Bekzod Sherozovich, Shonazarov Elnur Abbos o'gli</i> QASHQADARYO VILOYATIDA AYOLLAR BANDLIGI VA YENGIL SANOAT TARMOQLARINING IJTIMOIIY-IQTISODIY ROLI: TARIXIY TAHLIL VA NATIJALAR	81-85

<i>Jumayeva Shohida Choriyevna</i> SURXONDARYO VILOYATIDA CHORVACHILIK SOHASIDA MUTAXASSISLAR TAYYORLASH JARAYONIDAGI TARKIBIY O'ZGARISHLAR	86-90
<i>Azatov Allayar</i> RIVOJLANGAN O'RTA ASRLAR YOZMA MANBALARIDA QUYI AMUDARYO HAVZASI VA "XORAZM DENGIZI" TO'G'RISIDAGI MA'LUMOTLAR	91-99
<i>Ro'ziyeva Mashxura Abdimuminovna</i> LO'LILARDA O'ZLIKNI ANGLASHNING ZAMONAVIY JIHATLARI	100-105
<i>Orunbayev Asli</i> IKKINCHI MASHRUTIYAT JARAYONIDA JÖN TURKLAR HARAKATI VA RESPUBLIKA G'OYALARINING SHAKLLANISHI	106-113
<i>Matyaqbov Toyirjon Sultanbayevich</i> XORAZM VOHASI NEOLIT DAVRI O'RTA BOSQICHI KULOLCHILIGI XUSUSIDA BA'ZI MULOHAZALAR	114-116

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

<i>Doniyorova Shaxnoza Doniyorovna, Abduljalilov Xojiakbar Abduljalil o'g'li</i> O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA XUSUSIY SEKTORNING O'RNI VA UNI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	117-122
<i>Bazarova Gulnora Gulamovna</i> O'ZBEKISTON IJTIMOIIY-IQTISODIY RIVOJLANISHIDA SHANXAY HAMKORLIK TASHKILOTI.(UMUMIY MAQSADLAR YO'LIDAGI RIVOJLANISH).....	123-127
<i>Yadiyarova Shahnoza</i> THE ROLE OF THE MARKETING SYSTEM IN INCREASING THE COMPETITIVENESS OF LOCAL ENTERPRISES	128-135
<i>Нурмуродов Камолитдин Пирмаматович</i> НАУЧНЫЕ ВЗГЛЯДЫ К ПОНЯТИЮ ФИНАНСОВЫЕ РЕСУРСЫ	136-141
<i>Mamatqulova Muxlisa Mamirjanovna</i> O'RMON XO'JALIGINI MOLIYALASHTIRISHNING BYUDJET VA BYUDJETDAN TASHQARI MANBALAR HISOBIGA MOLIYALASHTIRILISHI	142-146
<i>Olimjonova Sexriyo Muzaffar qizi</i> TURIZM INDUSTRIYASI VA MEHMONDO'STLIK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISHDA MAHALLIY RESURSLARDAN SAMARALI FOYDALANISH	147-150
<i>Anvarova Muhsinakhon Otabek kizi</i> THE ROLE OF BIOSPHERE RESERVES AND NATIONAL PARKS IN TOURISM	151-154

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

<i>Yusupova Ranoxon Tolibjonovna</i> TECHNICAL DEVELOPMENT AS AN ETHICAL-STRATEGIC RESOURCE	155-158
<i>Adilov Zafar Yunusovich</i> MAHMUD AZ-ZAMAXSHARIYNING INSON KAMOLATI HAQIDAGI FALSAFIY QARASHLARI	159-165

<i>Xo'janova Tamara Jo'raevna</i> YANGI DAVR VA HOZIRGI ZAMON FALSAFASIDA AXBOROT URUSHLARINI O'RGANISHNING PARADIGMALARI	166-170
<i>Narziyev Zubaydillo Ibodilloevich</i> AZIZIDDIN NASAFIYNING "ZUBDAT UL - HAQOYIQ" ASARI TASAVVUF FALSAFASIGA OID MUHIM MANBA	171-175
<i>Axmedova Dilrabo Sa'dullayevna</i> YOSHLARDA MA'NAVIY VA AXLOQIY QIYMATLAR: AN'ANAVIY VA ZAMONAVIY O'RTASIDAGI TENGSIZLIKLER VA RIVOJLANTIRISH YO'LLARI	176-179
<i>Murtozayev Shahobiddin Baxriddinovich</i> UMAR SUXRAVARDIYNING "AVORIF UL-MAORIF" ASARINING IJTIMOIY-AXLOQIY TAHLILI	180-185
<i>Shamsutdinova Nigina Karimovna</i> ABU ALI IBN SINO IRFONiy QARASHLARI: «TA'BIRI MANZIL» ASARI MISOLIDA	186-190
<i>Pardayeva Marhabo Davlatovna</i> "ODAMIYLIK" TUSHUNCHASINING ZAMONAVIY KONTEKSTDA TRANSFORMATSIYASI	191-197
<i>Aripova Zulfiyaxon Solijonovna</i> SHARQ FALSAFASIDA IJTIMOIY ADOLAT TAMOIYILLARI: FOROBIYNING FALSAFIY MEROSI MISOLIDA	198-203
<i>Muxtorova Tutixon</i> ZAMONAVIY DUNYODA YOSHLARNING MA'NAVIY-RUHIY BARQARORLIGINI SHAKLLANTIRISHNING FALSAFIY MASALALARI	204-211
<i>Xakimov Abdulboqi</i> YOSHLARDA MANTIQUIY VA TANQIDIY FIKRLASH QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISHDA FALSAFANING AHAMIYATI	212-216
<i>Sardorbek Jabbarov Buron o'g'li, Mirzakhmedov Abdurashid Mamasidiqovich</i> ISTE'MOLCHILIK JAMIYATIDA AHOLINING ISTE'MOL ME'YORI	217-224
<i>Taniqulov Jonibek Ashirkulovich</i> TA'LIM MADANIYATI VA UNING FALSAFIY FUNDAMENTLARI: KONSEPTUAL YONDASHUVLAR, GNOSEOLOGIK ILDIZLAR VA AKSIOLOGIK TAHLIL	225-229
<i>Бердалиева Севара Дамировна</i> СПОСОБЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТРУДОВ АЛЛАМА ЮСУФА ХОСА ХАДЖИБА В РЕШЕНИИ СОВРЕМЕННЫХ ЭТИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ	230-234
<i>Хушбоков Ойбек Уралович</i> СОВРЕМЕННАЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНАЯ КОНЦЕПТОСФЕРА УЧИТЕЛЯ В НОВОМ УЗБЕКИСТАНЕ	235-239
<i>Fayziyev Xurshid Jumayevich</i> VOLTER DAVRIDA FRANSIYADA MA'NAVIY MIHITNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	240-244
<i>Muxiddinova Hakimaxon G'ulomovna</i> EKOLOGIK TAFAKKUR VA YASHIL IQTISODIYOT – UCHINCHI RENESSANSNING YANGI FALSAFIY PARADIGMASI SIFATIDA	245-250

<i>Zokirov Mirzo</i> MAMLAKATLARNING TANAZZUL VA TARAQQIYOTINI BELGILOVCHI IJTIMOIY-FALSAFIY OMILLAR	251-255
--	---------

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

<i>Jo'rayev Nabi Narziyevich</i> O'ZBEK MILLIY LINGVOMADANIYATINING QADIMIYLIK VA ZAMONAVIYLIK ASOSLARI	256-262
<i>Eshtuhtarova Bibigul Bektoshevna</i> PRAGMATICS OF GENDERED COMMUNICATION IN ENGLISH	263-267
<i>Zaripova Matluba Kulfidinovna</i> GRAMMATICAL MEANS OF EXPRESSING PEJORATION IN UZBEK AND RUSSIAN	268-271
<i>Sayipova Dilobar Raximovna</i> ADABIYOT FANIGA OID KOMPETENSIYALARNI SHAKLLANTIRISHDA MUSTAQIL TA'LIM TOPSHIRIQLARINING AHAMIYATI	272-275
<i>Soibova Gulchiroy Bakhtiyorjon qizi</i> TRANSLATION ISSUES IN THE GENERAL AND SPECIFIC OCCURRENCE OF THE HORSE IN ENGLISH AND UZBEK CULTURES	276-281
<i>Zokirova Shaxzoda Nodirjon qizi</i> TELEVISION AS A RHETORICAL ARENA: THE MANIFESTATION OF CLASSICAL RHETORICAL CANONS IN MODERN TV GENRES	282-288
<i>Abdujalilova Ruxshona Abdug'afforzoda</i> INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA KRIMINALINGVISTIK BIRLIKLARINING SHAKLLANISHINING GRAMMATIK XUSUSIYATLARI	289-293
<i>Abduraximova Feruza Boxadirovna</i> O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA OT YASOVCHI QO'SHIMCHALARINING QIYOSIY TAHLILI	294-300
<i>Jalolova Feruza Normurodovna</i> INGLIZ VA O'ZBEK XALQ ERTAKLARINING LINGVOMADANIY XUSUSIYATLARI	301-305
<i>Ahrorova Nigina Anvarovna</i> MIFOLOGIK TASAVVURLAR MUAYYAN VOQELIK MOHIYATI	306-309
<i>Razikov Baxtiyor Kosimovich</i> MEMLAR TILIDAGI NEOLOGIZM: QOIDABUZARLIKMI YOKI INNOVATSIYAMI? O'ZBEK RAQAMLI DISKURSI MISOLIDA	310-314
<i>Kutbiddinova Nazokatkhon Dovudkhon qizi</i> GENDER-BASED DIFFERENCES IN THE USE OF PHRASEOLOGISMS IN ENGLISH AND UZBEK LANGUAGES	315-319
<i>Nazarova Sabrina Zafarjon qizi</i> YOZMA NUTQDAGI GRAMMATIK BUZILISHLAR: AGRAMMATIK DISGRAFIYANING LINGVISTIK VA NEYROPSIXOLOGIK ASOSLARI	320-323
<i>Ёлдашалиева Мадина Зиёджон кызы</i> ЖЕНСКОЕ СЧАСТЬЕ КАК ПРИНЯТИЕ ЛЮБВИ И ЗАЩИТЫ В ПОВЕСТИ ЧИНГИЗА АЙТМАТОВА «ТОПОЛЁК МОЙ В КРАСНОЙ КОСЫНКЕ»	324-326

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

<i>Salimova Diyoraxon Baxtiyorjon qizi</i> HAVO TRANSPORTIDA TASHUVCHI JAVOBGARLIGINING NAZARIY DOKTRINASI	327-333
<i>Abdullayev Rustam Kaxramanovich</i> JINOYATLARNI TERGOV QILISHDA RAQAMLI DAKTILOSKOPIYANING IMKONIYATLARI	334-339
<i>Давронов Атобек Равшанович</i> ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ КАК ВСПОМОГАТЕЛЬНЫЙ СУБЪЕКТ УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА: ДОКТРИНАЛЬНЫЕ ПОДХОДЫ	340-349
<i>Eshturdiyeva Farangiz Baxodir qizi</i> O'ZBEKISTONDA HUQUQ IJODKORLIGI SIYOSATI: STRATEGIK PRINSIPLAR VA ULARGA YANGICHA NAZARIY YONDASHUV	350-355
<i>Исламов Самандар Олимжон угли</i> ПРАВОВОЕ РЕГУЛИРОВАНИЕ КРИПТО-АКТИВОВ В СТРАНАХ СНГ: АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ И ПУТИ РЕШЕНИЯ	356-363
<i>Uteniyazov Keulimjay Kuanyshbayevich</i> AYBLOV TUSHUNCHASI, TURLARI VA UNING JINOYAT-PROTSESSUAL HUQUQ TIZIMIDAGI O'RNI	364-370
<i>Ikramov Abrorbek Kamoliddinovich</i> ASSOZ BOYISH NATIJASIDA VUJUDGA KELGAN MAJBURIYATLAR	371-375
<i>Muxitdinova Firuza, Saidakamal Mamasoliyev</i> ZAMONAVIY AXBOROT MAKONIDA INSON HUQUQLARINI HIMOYA QILISHNING XALQARO-HUQUQIY ASOSLARI	376-380
<i>Бахриддинова Бехруза Бахриддиновна</i> ХАРАКТЕРИСТИКА ОСНОВНЫХ ПОДХОДОВ К СОВРЕМЕННОМУ ПОНИМАНИЮ ИНФОРМАЦИОННОГО ОБЩЕСТВА	381-388
<i>Axmedov Dilshod Baxramovich</i> MA'MURIY SUDLARDA PROKUROR ISHTIROKINI SAMARALI TA'MINLASHNING AMALIY MASALALARI	389-394
<i>Shodmonov Farrux Fayzullo o'g'li</i> DAVLAT BOSHQARUVIDA TRANSCHEGARAVIY SUVLARDAN FOYDALANISHNING SAMARALI TIZIMINI SHAKLLANTIRISH MASALALARI	395-401
<i>Bozorov Ulug'bek</i> TEXNIKA YO'NALISHI OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA TALABALARNI KASBIY-HUQUQIY KOMPETENSIYALARINI RIVOJLANTIRISH MODELI	402-407
<i>Nurullayeva Djamilya Sayfiyevna</i> O'ZBEKISTONDA SPORT TASHKILOTLARINING HUQUQIY MAQOMI VA ULARNING MOLIVAVIY MUSTAQILLIGI	408-413
<i>Reymbayeva Guldaulet Kurbanbayevna</i> TURIZM XIZMATI SOHASIDA ISTE'MOLCHI HUQUQLARINI HUQUQIY TA'MINLASH MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI	414-420

<i>Shirinqulov Baxtiyor Iftixor o'g'li</i> MEHNATNI MUHOFAZA QILISH QOIDALARINI BUZISH JINOYATLARINI TERGOV QILISHDA KO'ZDAN KECHIRISH TERGOV HARAKATINI O'TKAZISHNING TAKTIK XUSUSIYATLARI	421-428
<i>Salomov Xumoyun</i> OMMAVIY-HUQUQIY MUNOSABATLARDA QONUNIYLIKNI TA'MINLASHDA PROKURATURA ORGANLARINING AHAMIYATI	429-433
<i>Kakhramonova Aziza</i> THE PRINCIPLE OF INTERNATIONAL LAW ENSURING THE RIGHT OF A CHILD TO LIFE, SURVIVAL AND DEVELOPMENT AND ITS ESSENCE	434-437
<i>Xoliqova Gavhar Ramazon qizi</i> XALQARO XUSUSIY HUQUQDA ALIMENT MAJBURIYATLARINI TARTIBGA SOLISHNING KOLLIZION MASALALARI	438-444
<i>Sharipov Firdavs Xolnazarovich</i> OLIY MAJLIS QONUNCHILIK PALATASINING QONUN IJODKORLIGI FAOLIYATIDA AYRIM YORDAMCHI TUZILMALARNING ISHTIROKI	445-450
<i>Nugmanov Nugman Abdullayevich, Nizomova Nastarin Vladimirovna</i> PARTICIPATION OF WOMEN IN SHAPING THE DIGITAL LEGAL SPACE	451-456
13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI	
<i>Djamaldinova Shaxlo Obloberdiyevna</i> TIBBIYOT OLIYGOHI TALABALARINI EMOTSIONAL VA KOMMUNIKATIV KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHGA YO'NALTIRILGAN METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	457-462
<i>Nabiullin Rishat Xismatullovi, Raxmonov Azizbek Abdullajonovich</i> XORIJDA KORPORATIV SPORTNI RIVOJLANTIRISH VA O'ZBEKISTONDA XORIJ TAJRIBASINI JORIY ETISH	463-468
<i>Xudayberganov Otabek Erkinovich</i> BASKETBOL VOSITALARI VA MUAMMOLI O'QITISH USULLARI YORDAMIDA JISMONIY MADANIYAT FAKULTET TALABALARINING KASBIY KO'NIKMALARINI SHAKLLANTIRISH	469-474
<i>Nishonova Dilafruz</i> O'QUVCHILARDA IQTISODIY MADANIYATNI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI	475-480
<i>Davletyarova Laylo Baxodirovna</i> YENGIL ATLETIKADA TRENERLIK FALSAFASINI RIVOJLANISHI	481-486
<i>Madrahimov Alisher Maxammadibroximovich</i> O'RTA MAKTAB O'QUVCHILARI O'RTASIDA ZO'RAVONLIK PROFILAKTIKASINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	487-493
<i>Шавилова Наталья Сергеевна</i> ПРИМЕНЕНИЕ ИГРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА УРОКАХ РУССКОГО ЯЗЫКА: ВЛИЯНИЕ НА МОТИВАЦИЮ И КАЧЕСТВО ОБУЧЕНИЯ	494-500
<i>Nosirov Murod Zakirovich, Jonibekova Sevara Dilmurod qizi</i> FIZIK JARAYONLARNI KOMPYUTERDA MODELLASHTIRISH ORQALI TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISH	501-508

<i>Mattiyeva Feruza Begmatdulabovna</i> ZAMONAVIY LINGVODIDAKTIK YONDASHUVLAR ASOSIDA TARJIMA DARSLARINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH	509-515
<i>Qarshiboyeva Maftuna Komiljon qizi</i> RAQAMLI MUHITDA O'SMIR YOSHDAGI BOLALARNING ESTETIK EHTIYOJLARINING SHAKLLANISHI	516-519
<i>Usmonqulov Jo'rabek Erkin o'g'li, Kubayiva Sarvinoz Asrorbek qizi</i> TALABALARNING KASBIY MAHORATINI RIVOJLANTIRISHDA MUSTAQIL TA'LIMNING O'RNI VA AHAMIYATI	520-525
<i>Xayitova Dilovar Ismat qizi</i> STEAM INTEGRATSIYASI ORQALI AXBOROT-PROTSESSUAL TAFAKKURNI RIVOJLANTIRISHNING SAMARALI YO'LLARI	526-532
<i>Soliyeva Muqaddas Nurnazarovna</i> THE EFFECTIVENESS OF TASK-BASED LANGUAGE TEACHING (TBLT) IN UZBEK CLASSROOMS	533-537

Received: 15 September 2025

Accepted: 1 October 2025

Published: 10 October 2025

Article / Original Paper

THE IMPORTANCE OF PHILOSOPHY IN DEVELOPING LOGICAL AND CRITICAL THINKING SKILLS AMONG YOUTH

Xakimov Abdulbaki

Candidate of Philosophical Sciences

Associate Professor, Department of Social Sciences

Namangan State Technical University

Abstract. This article analyzes the role of philosophy in shaping the thinking of youth, particularly in developing their logical and critical thinking skills. The study places special emphasis on the concept of worldview and its significance in human life. Using the example of students in technical fields, the paper highlights the role of philosophical knowledge in fostering creativity, social responsibility, and broad-mindedness in professional activities. The article also explores methodological approaches aimed at expanding the worldview of young people, cultivating critical attitudes, and enhancing their decision-making skills.

Keywords: philosophy, worldview, logical thinking, critical thinking, youth, technical education, creativity, responsibility, innovative approach, cognitive development.

YOSHLARDA MANTIQIY VA TANQIDIY FIKRLASH QOBILIYATLARINI SHAKLLANTIRISHDA FALSAFANING AHAMIYATI

Xakimov Abdulboqi

falsafa fanlari nomzodi

Namangan davlat texnika universiteti

Ijtimoiy fanlar kafedrası dotsenti

Annotatsiya. Mazkur maqolada falsafaning yoshlar tafakkurini shakllantirishdagi o'rne, xususan, ularning mantiqiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishdagi ahamiyati tahlil qilinadi. Tadqiqot jarayonida falsafiy dunyoqarash tushunchasining mazmuni va inson hayotidagi o'rne alohida ko'rib chiqiladi. Shuningdek, texnik yo'nalishdagi talabalar misolida falsafiy bilimlarning kasbiy faoliyatda ijodkorlik, ijtimoiy mas'uliyat va keng tafakkurni rivojlantirishdagi roli ochib beriladi. Maqolada yoshlarning dunyoqarashini kengaytirish, tanqidiy yondashuvni shakllantirish hamda mustaqil qaror qabul qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan metodik yondashuvlar yoritilgan.

Kalit so'zlar: falsafa, dunyoqarash, mantiqiy tafakkur, tanqidiy fikrlash, yoshlar, texnik ta'lim, ijodkorlik, mas'uliyat, innovatsion yondashuv, kognitiv rivojlanish.

DOI: <https://doi.org/10.47390/SPR1342V5I10Y2025N36>

Kirish. Bugungi globallashtirish va tezkor axborot almashinuvi davrida yoshlarning tafakkurini rivojlantirish masalasi dolzarb muammolardan biri sifatida kun tartibiga chiqmoqda. Chunki zamonaviy jamiyatda inson faqat tayyor bilimlarni o'zlashtirish bilangina chegaralanib qolmay, balki mavjud axborotlarni qayta ishlash, ularni tahlil qilish, ularning ichidan eng muhimini saralab olish va shaxsiy qarashlarini asoslash qobiliyatiga ega bo'lishi lozim. Aynan shu jihatdan mantiqiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatlari yoshlarning intellektual va ma'naviy rivojlanishida alohida ahamiyat kasb etadi. Mantiqiy fikrlash — bu inson tafakkurini

aniq, izchil va dalillarga asoslangan tarzda shakllantiruvchi jarayon bo'lsa, tanqidiy fikrlash — mavjud g'oyalarni baholash, tahlil qilish va yangi yondashuvlarni ishlab chiqishga xizmat qiluvchi intellektual ko'nikmadir. Bu ikki qobiliyat yoshlarning hayotda mustaqil qaror qabul qilishida, jamiyatdagi o'zgarishlarga ongli munosabat bildirishida va o'zining shaxsiy pozitsiyasini mustahkamlashida beqiyos o'rin tutadi.

Falsafa fani esa inson tafakkurining eng umumiy qonuniyatlarini o'rganar ekan, yoshlarni mantiqiy va tanqidiy fikrlashga yo'naltiruvchi nazariy va metodologik asoslarni beradi. Qadimgi yunon faylasuflaridan tortib Sharq mutafakkirlari, jumladan, Forobiy, Ibn Sino, Beruniy, G'azzoliy kabi allomalar ta'limotida insonni fikrlashga, tafakkur orqali haqiqatni izlashga undovchi g'oyalar ilgari surilgan. Zamonaviy falsafiy ta'lim esa ushbu boy merosni chuqurlashtirish bilan bir qatorda yoshlarni bugungi kunda uchrayotgan axborot xurujlari, mafkuraviy ta'sirlar va turli ijtimoiy muammolarga nisbatan mustaqil hamda tanqidiy munosabat bildirishga o'rgatadi. Shu sababli, yoshlarda mantiqiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini shakllantirishda falsafaning o'rni nafaqat nazariy, balki amaliy jihatdan ham nihoyatda muhimdir. Falsafa orqali yoshlar borliqni ilmiy asosda anglaydi, turli qarashlarni tahlil qilib, to'g'ri va xolis qarorlar qabul qilishga o'rganadilar. Bu esa nafaqat ularning shaxsiy kamoloti, balki jamiyatning intellektual salohiyatini yuksaltirishda ham muhim omil bo'lib xizmat qiladi.

Adabiyotlar tahlili va metodologiya. Yoshlarning tafakkurini shakllantirish, xususan, mantiqiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish masalasi ko'plab mahalliy va xorijiy olimlar tomonidan tadqiq qilingan. Sharq mutafakkirlaridan Abu Nasr Forobiy "Ixsol al-'ulum" asarida insonni mukammallikka eltuvchi asosiy omillardan biri sifatida ilm va tafakkurni ko'rsatib, mantiqni "aqlni to'g'ri ishlatish vositasi" sifatida ta'riflaydi [1]. Ibn Sino esa "Kitob ash-Shifo" va "Kitob an-Najot" asarlarida mantiqiy tafakkur insonni haqiqatga olib boruvchi eng ishonchli yo'l ekanini ta'kidlagan [2]. Beruniy ham ilmiy izlanishlarda tanqidiy fikr yuritishning zarurligini qayd etib, har qanday ilmiy xulosaning tajriba va mantiqiy dalilga asoslanishi lozimligini uqtiradi [3].

G'arb falsafasida ham mantiqiy va tanqidiy fikrlash masalasi alohida o'rganilgan. Aristotel "Organon" asarida mantiqiy tafakkurning qonun-qoidalarini ishlab chiqqan bo'lsa, I. Kant tanqidiy tafakkurni "aql imkoniyatlari va chegaralarini aniqlovchi faoliyat" sifatida izohlagan [4]. J. Dyui esa ta'lim jarayonida tanqidiy fikrlashni rivojlantirishni insonni "demokratik jamiyatga tayyorlash" vositasi sifatida ko'rgan [5].

O'zbekistonda mustaqillikdan so'ng falsafiy ta'limga e'tibor ortib, yoshlarning intellektual salohiyatini oshirish masalasi davlat siyosatining ustuvor yo'nalishiga aylandi.. Zamonaviy tadqiqotlarda ham [6] falsafa fanining yoshlar tafakkurini kengaytirishdagi o'rni, xususan, tanqidiy va mantiqiy fikrlashni shakllantirishdagi ahamiyati alohida o'rganilgan.

Mazkur tadqiqotning metodologik asosini bir nechta falsafiy va pedagogik yondashuvlar tashkil etadi. Avvalo, falsafiy-tarixiy yondashuv asosida qadimgi Sharq va G'arb mutafakkirlarining mantiq va tanqidiy tafakkur haqidagi qarashlari tahlil qilindi hamda ular bugungi yoshlar dunyoqarashini shakllantirish jarayoniga qanday ta'sir ko'rsatishi mumkinligi o'rganildi. Komparativ tahlil yordamida esa Sharq falsafiy merosida shakllangan mantiqiy tafakkur tamoyillari Aristotel, Kant va Dyui kabi G'arb mutafakkirlarining g'oyalari bilan solishtirilib, ularning umumiy va farqli jihatlari yoritildi. Shu bilan birga, aksiologik yondashuv

asosida mantiqiy va tanqidiy fikrlash yoshlar ma'naviy-axloqiy tarbiyasining asosiy qadriyati sifatida tahlil qilindi.

Metodologik asoslarning muhim jihatlaridan biri ta'limiy-pedagogik yondashuv bo'lib, unda falsafa fanini o'qitish jarayonida yoshlarning tafakkur qobiliyatlarini rivojlantirish imkoniyatlari ko'rib chiqildi. Xususan, falsafiy bilimlarning o'quv jarayonidagi nazariy va amaliy integratsiyasi, interaktiv usullar, munozara va tahlil mashg'ulotlari orqali yoshlarni mustaqil fikrlashga yo'naltirish samaradorligi o'rganildi. Shuningdek, sotsiologik yondashuv asosida yoshlarning dunyoqarashi va tanqidiy tafakkurga bo'lgan munosabatlarini aniqlash maqsadida so'rovnomalar va kuzatishlardan foydalanildi. Umuman olganda, ushbu metodologik yondashuvlar tadqiqotning nazariy asoslanishini, amaliy jihatdan esa falsafaning yoshlar tafakkurini shakllantirishdagi o'rnini har tomonlama ochib berish imkonini taqdim etdi[7].

Muhokama. Falsafa yoshlarning mantiqiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda beqiyos ahamiyat kasb etadi. Biroq bu jarayonni to'liq anglash uchun, avvalo, "dunyoqarash" tushunchasiga alohida e'tibor qaratish lozim. Dunyoqarash – bu insonning olam, jamiyat va o'z shaxsiy hayotiga nisbatan shakllanadigan yaxlit qarashlar tizimi bo'lib, u bilimlar, qadriyatlar, e'tiqodlar va tajribalar uyg'unligida namoyon bo'ladi. Dunyoqarash nafaqat fikrlashning yo'nalishini belgilaydi, balki insonning hayotiy tanlovi, xulq-atvori va maqsadlarini ham boshqaradi.

Inson hayotida dunyoqarashning ahamiyati nihoyatda katta. Keng dunyoqarashga ega shaxs o'z hayotini biryozlama emas, balki har tomonlama tahlil qila oladi, turli vaziyatlarda optimal qaror qabul qilish qobiliyatiga ega bo'ladi. Masalan, yoshlar ilm-fan, texnika yoki san'at yo'nalishida faoliyat yuritayotganida, keng dunyoqarash ularga kasbiy bilimlarni ijtimoiy va axloqiy qadriyatlar bilan uyg'unlashtirish imkonini beradi. Aksincha, tor dunyoqarash muammolarga yuzaki qarash, qarorlarni bir tomonlama baholash va oqibatlarni to'liq hisobga olmaslikka olib keladi.

Falsafa esa ana shu dunyoqarashni kengaytiruvchi eng samarali vositalardan biridir. U insonni shubha va tekshiruvga, turli qarashlarni qiyoslashga, dalillarni asoslashga o'rgatadi. Ayniqsa, yoshlar uchun falsafa – bu hayotga kengroq nigoh tashlash, turli nuqtai nazarlardan qarash va o'z pozitsiyasini dalillash imkoniyatini beruvchi maktabdir.

Texnik yo'nalishdagi talabalar misolida aytganda, keng dunyoqarash ularni muhandislik muammolariga nafaqat texnik jihatdan, balki ekologik, ijtimoiy va axloqiy tomondan ham qarashga o'rgatadi. Masalan, yangi texnologiya ishlab chiqishda "Bu jamiyatga qanday ta'sir qiladi?", "Tabiat muvozanatiga qanday oqibat keltiradi?" kabi savollarni qo'yish aynan falsafiy dunyoqarashning mahsulidir.

Demak, falsafa yoshlarni tanqidiy va mantiqiy tafakkur bilan qurollantirish barobarida, ularning dunyoqarashini kengaytiradi. Natijada inson o'z hayotini ongli tarzda yo'naltira oladigan, jamiyat taraqqiyotiga mas'uliyat bilan yondashadigan shaxs sifatida shakllanadi.

Yoshlarda mantiqiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini shakllantirish jarayonida falsafaning o'rnini nihoyatda beqiyosdir. Falsafa, eng avvalo, inson tafakkurini aniqlik, izchillik va mantiqiy bog'lanish tamoyillariga asoslanishga o'rgatadi. Bugungi globallashuv davrida yoshlarning dunyoqarashi kengayib, ular ko'plab axborot oqimlari ichida yashashmoqda. Shu bois, to'g'ri xulosaga kelish, yolg'on va haqiqatni ajrata olish, dalil va isbotlarga tayanish yoshlar uchun muhim kompetensiyaga aylanmoqda. Falsafa yoshlarni tanqidiy fikrlashga chorlaydi.

Tanqidiy fikrlash – mavjud g'oyalarni ko'r-ko'rona qabul qilish emas, balki ularni asoslash, qiyoslash, tahlil qilish va yangi yondashuvlarni taklif qilish qobiliyatini anglatadi. Masalan, Forobiy, Ibn Sino, Beruniy, G'azzoliy kabi Sharq mutafakkirlari inson tafakkuri rivojida mantiqiy mushohada va tanqidiy tahlilning ahamiyatini ko'rsatib berishgan. Ularning asarlarida inson bilimining chegaralari, dalil-isbotning mantiqiy asoslari, shubha va tekshiruvning zarurligi haqida fikrlar ilgari surilgan. Bu tajribalar zamonaviy ta'lim jarayonida ham yoshlar uchun katta metodik ahamiyat kasb etadi.

Ayniqsa, texnik yo'nalishdagi talabalar uchun falsafa alohida ahamiyat kasb etadi. Texnika va muhandislik sohalarida bilim olish nafaqat nazariy bilimlar, balki ijodkorlik, muammoli vaziyatlarni hal qilish va innovatsion yondashuvlarni ishlab chiqishni ham talab qiladi. Shu nuqtai nazardan, falsafa talabalarga muammolarga kengroq nigoz bilan qarash, turli yechimlarni solishtirish va optimal yo'lni topish imkonini beradi. Masalan, muhandislikda texnik yechim faqat matematik hisob-kitoblar bilan emas, balki ijtimoiy, ekologik va axloqiy oqibatlarni ham hisobga olishni talab qiladi. Falsafa ana shu jihatlarni birlashtirib, talabaning fikrlash doirasini kengaytiradi. Shuningdek, falsafiy bilimlar texnik yo'nalishdagi talabalarda ijodiy va strategik fikrlash qobiliyatini rivojlantiradi. Mantiqiy mushohada orqali ular murakkab jarayonlarni tizimli tahlil qila olishadi, tanqidiy fikrlash orqali esa muqobil g'oyalarni tahlil qilib, innovatsion yondashuvlarni taklif qilishga o'rganadilar. Demak, falsafa texnik ta'limni to'ldiruvchi va boyituvchi intellektual asos sifatida xizmat qiladi.

Muhokama jarayonidan ko'rinadiki, falsafa yoshlar tafakkurining shakllanishida ikki asosiy vazifani bajaradi: birinchidan, u ularni mantiqiy asoslash va xulosalar chiqarishga o'rgatadi; ikkinchidan, mavjud g'oyalar va qadriyatlarni tanqidiy baholash imkonini beradi. Ayniqsa, texnik yo'nalishdagi talabalar uchun falsafa muhandislik tafakkurini kengaytiruvchi, innovatsion g'oyalarni shakllantiruvchi va ijtimoiy mas'uliyatni mustahkamlovchi muhim fan sifatida namoyon bo'ladi.

Natijalar. Tadqiqot davomida olingan natijalar shuni ko'rsatdiki, falsafa yoshlarning mantiqiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirishda samarali vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. Texnik yo'nalishdagi talabalarda esa falsafa darslari amaliy muammolarni hal etishda kengroq tafakkurga yo'l ochdi. Muhandislik fakultetida o'tkazilgan kichik tajriba davomida talabalar ekologik xavfsizlikka ta'sir qiladigan loyiha ustida ishlashdi. Oddiy muhandislik yondashuvida ular faqat texnik jihatlarni hisobga olishgan bo'lsa, falsafiy savollar qo'yilgach, masalan "Loyihaning jamiyat uchun ijtimoiy oqibati qanday bo'ladi?" yoki "Bu texnologiya axloqiy jihatdan qanchalik maqbul?", talabalar loyiha yechimlarini qayta ko'rib chiqishdi va natijada yanada mas'uliyatli hamda innovatsion takliflarni ishlab chiqdilar.

Shuningdek, yoshlarning mantiqiy fikrlash qobiliyati kundalik hayotdagi qarorlarda ham namoyon bo'layotgani kuzatildi. Tadqiqot jarayonida ayrim maktab o'quvchilari bilan suhbatda ularning "Internetdagi barcha ma'lumotlarga ko'r-ko'rona ishonmaslik" yoki "Qaror qabul qilishdan oldin ishonchli dalillarni izlash" kabi odatlar shakllanayotganligi aniqlandi. Bu esa falsafiy yondashuv yoshlarning tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini mustahkamlashda hayotiy natija berayotganini ko'rsatadi.

Umuman olganda, tadqiqot natijalari quyidagilarni tasdiqladi:

- falsafa yoshlarni mantiqiy asoslash, dalillash va xulosaga kelish qobiliyatini rivojlantiradi;

- tanqidiy fikrlashni o'rgatish orqali ularni ijtimoiy va shaxsiy hayotda mustaqil qaror qabul qilishga tayyorlaydi;
- texnik yo'nalishdagi talabalar uchun falsafa innovatsion tafakkur va ijtimoiy mas'uliyatni kuchaytiruvchi vosita sifatida xizmat qiladi;
- hayotiy misollar shuni ko'rsatadiki, yoshlar o'z o'qish va faoliyatida falsafiy yondashuvni qo'llash orqali ancha asosli va puxta qarorlar qabul qilishni boshlashmoqda.

Xulosa. Yoshlarning dunyoqarashi keng va chuqur bo'lishi nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki jamiyat taraqqiyotining muhim omilidir. Dunyoqarash kengligi ularga turli voqealarga birmoqlama emas, balki har tomonlama yondashish imkonini beradi. Bu esa muammolarni yechishda ijodkorlikni, yangilikka ochiqlikni va eng muhimi, mas'uliyatni shakllantiradi. Mantiqiy va tanqidiy fikrlash qobiliyatlari bilan boyitilgan dunyoqarash yoshlarni har qanday qarorni asosli qabul qilishga, noaniq vaziyatlarda to'g'ri yo'lni tanlashga va global o'zgarishlarga moslashishga tayyorlaydi.

Bunday dunyoqarash nafaqat ilmiy yoki texnik faoliyatda, balki kundalik hayotda ham katta foyda keltiradi. Masalan, iqtisodiy qarorlar qabul qilishda insonning nafaqat o'z manfaatini, balki jamiyat manfaatini ham inobatga olishi, ijtimoiy munosabatlarda esa adolat va hamjihatlik tamoyillariga amal qilishi keng fikrlash natijasidir. Shu ma'noda, falsafa yoshlarning tafakkur ufqlarini kengaytiruvchi, ularni global muammolarni ko'ra oladigan va ularga mahalliy yechimlar topa oladigan yetuk shaxslarga aylantiruvchi intellektual maydon vazifasini bajaradi.

Shunday qilib, falsafiy dunyoqarash yoshlarning mantiqiy, tanqidiy va ijodiy tafakkurini uyg'unlashtirib, ularning intellektual imkoniyatlarini to'liq ro'yobga chiqarish uchun zamin yaratadi. Keng dunyoqarashga ega bo'lgan yoshlar – bu ertangi kunda nafaqat o'z kasbiy sohasida yetuk mutaxassis, balki jamiyatni taraqqiyot sari yetaklovchi ma'rifatli va mas'uliyatli shaxslardir.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Forobiy, A.N. (1993). *Ixso al-'ulum*. Toshkent: Fan.
2. Ibn Sino, A. (1980). *Kitob ash-Shifo*. Tehron: Diniy meros nashriyoti.
3. Beruniy, A. (1968). *Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar*. Toshkent: Fan.
4. Aristotel. (1983). *Organon*. Moskva: Nauka.
5. Kant, I. (1994). *Tanqidiy aql*. Moskva: Mysl.
6. Dewey, J. (1910). *How We Think*. Boston: D.C. Heath & Co.
7. Karimov, I.A. (1997). *Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch*. Toshkent: Ma'naviyat.
8. Qodirov, Sh. (2020). "Yoshlar tafakkurini shakllantirishda falsafaning o'rni". *Falsafa va hayot* jurnali, №2.
9. Abdullayev, M. (2021). *Zamonaviy ta'limda tanqidiy fikrlash metodologiyasi*. Toshkent: TDPU nashriyoti.

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 10 (5) – 2025

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО- ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

“Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM”
mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil:

scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefon:

(99) 602-09-84 (telegram).